

2011-10-21

Dnr 43-2011:1248

Emmaboda kommun  
kommunen@emmaboda.se

Rektorn vid Bjurbäcksskolan 6–12 år  
johanna.a-sjogren@emmaboda.se

## Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Bjurbäcksskolan 6–12 år  
i Emmaboda

## Tillsyn i Bjurbäcksskolan 6–12 år

### Helhetsbedömning

---

Skolinspektionen genomför tillsyn i Emmaboda under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Bjurbäcksskolan 6–12 år besöktes av Skolinspektionen mellan 2011-09-21 och 2011-09-22.

Bjurbäcksskolan 6–12 år bedriver en verksamhet som är inriktad på elevernas utveckling och lärande. Skolan ger i allt väsentligt eleverna förutsättningar att nå goda resultat, men det finns elever som inte når de nationella målen i alla ämnen. För att alla elever ska kunna uppfylla kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål måste skolan säkerställa att de åtgärdsprogram som upprättas fullt ut uppfyller skollagens krav. Det är också viktigt att kvaliteten på elevernas individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen förbättras.

Skolans rektor har utvecklat former för ett systematiskt kvalitetsarbete där skolans resultat följs upp och analyseras kontinuerligt och leder till förbättringsåtgärder.

I detta arbete ingår bland annat insatser för att skapa en god studiemiljö för eleverna och för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Trots detta finns det elever på skolan som upplever bristande studiero. Elever som Skolinspektionen intervjuat ger också uttryck för att det finns elever på skolan som känner sig kränkta av andra elever. Skolan måste därför intensifiera sitt arbete inom dessa områden. I detta arbete måste skolan i högre grad dokumentera och följa upp de insatser som görs, så att de disciplinära åtgärder som lärarna ibland vidtar dokumenteras även vid enstaka händelser och att de årliga insatserna för att motverka kränkande behandling följs upp och dokumenteras i skolans plan mot kränkande behandling.

### Beslut

---

#### Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Bjurbäcksskolan 6–12 år i Emmaboda måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

2011-10-21

3 (10)

Dnr 43-2011:1248

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Emmaboda kommun att senast den 2012-03-30 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

### **Trygghet och studiero**

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av trygghet och studiero.

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero (5 och 6 kap. skollagen).

I detta ingår att:

- Säkerställa att skolan vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende
- Disciplinära åtgärder dokumenteras
- Säkerställa att skolan genomför åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling
- Signaler om kränkande behandling rapporteras till huvudmannen
- Skolans plan mot kränkande behandling även innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts

### **Särskilt stöd**

Åtgärdsprogrammen utarbetas ej i enlighet med författningens krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd (3 kap i skollagen).

I detta ingår att:

- Åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

### **Bedömning**

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning (10 kap. skollagen).

2011-10-21

4 (10)

Dnr 43-2011:1248

I detta ingår att:

- De skriftliga individuella utvecklingsplanerna innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

**Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**

Skolan erbjuder inte eleverna språkval i enlighet med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro (9 kap. skolförordningen).

I detta ingår att:

- Eleverna erbjuds språkval i enlighet med författningarnas krav

## Skäl för beslut

---

### Måluppfyllelse

Bjurbäcksskolan 6-12 år har redovisat uppgifter om måluppfyllelsen i årskurs 3 och 5. År 2011 nådde eleverna i årskurs 3, med något undantag, målen i svenska/svenska som andraspråk, men några elever nådde inte målen i matematik. I årskurs 5 nådde eleverna målen i alla ämnen, med undantag för någon elev i något enstaka ämne.

Måluppfyllelsen år 2011 var högre än år 2010 då 84 procent av eleverna i årskurs 3 nådde målen i matematik och 94 procent nådde målen i svenska/svenska som andraspråk. Även i årskurs 5 var måluppfyllelsen högre 2011 än 2010. År 2010 nådde 86 procent av eleverna målen i matematik, i svenska var måluppfyllelsen 89 procent, i svenska som andraspråk 71 procent och i engelska 93 procent. I övriga ämnen nådde eleverna i årskurs 5, med något undantag, målen detta år.

Vid Skolinspektionens besök präglas skolmiljön av studiero. Det är lugnt i klassrum och korridorer. I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 våren 2011 svarar emellertid 50 procent av eleverna på påståendet "Jag har svårt att jobba i klassrummet för att andra elever stör " att detta stämmer helt och hållet eller ganska bra. Många elever svarar också att de inte tycker att de har arbetsro under lektionerna. Av skolans egen arbetsmiljöenkät till elever i årskurs 5 våren 2011 framgår också att det finns elever som i låg grad upplever att de har arbetsro i klassrummet. Även av intervjuer med representanter för eleverna i årskurs 6 framgår att bristande arbetsro är ett problem. Lärarna vidtar åtgärder, men enligt eleverna kvarstår problemet. När det gäller de yngre eleverna på skolan, förskoleklass till och med årskurs 3, som arbetar i en annan byggnad än de äldre eleverna, framkommer emellertid en positiv bild av arbetsron på skolan, utifrån Skolinspektionens intervjuer med representanter för elever i årskurs 3 samt skolans arbetsmiljöenkät till elever i årskurs 2 våren 2011.

Skolinspektionens elevenkät från våren 2011 indikerar att det finns elever som ibland känner sig rädda eller otrygga när de är i skolan. Enligt intervjuade elever i årskurs 6 finns det elever på skolan som känner sig kränkta av andra elever.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat och trots att det på skolan bedrivs ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

2011-10-21

6 (10)

Dnr 43-2011:1248

### **Föreläggande:**

#### **Bedömningsområde: Trygghet och studiero**

##### **Bedömning:**

Skolmiljön vid skolenheten präglas inte av trygghet och studiero.

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

##### **Motivering:**

Av intervjuer med representanter för elever i årskurs 6 samt av Skolinspektionens elevenkät framgår att eleverna upplever att de har svårt att arbeta i klassrummet då det finns elever som stör. Detta har pågått under en längre tid. Trots att lärarna försöker vidta åtgärder, kvarstår problemen, enligt eleverna. (Se även avsnittet om resultatet av värdegrundsarbetet tidigare i detta beslut).

Det framkommer av intervju med rektorn att det på skolan ibland vidtas disciplinära åtgärder i form av utvisning av en elev under en lektion, men att lärarna inte dokumenterar detta då det sker vid något enstaka tillfälle. Det är endast då utvisning sker upprepade gånger som händelserna dokumenteras.

På skolan bedrivs ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Trots detta finns det, enligt intervjuade elever i årskurs 6, elever på skolan som känner sig kränkta av andra elever. Skolinspektionens elevenkät från våren 2011 indikerar också att det finns elever som ibland känner sig rädda eller otrygga när de är i skolan.

Av intervju med rektorn framgår att rektorn fått kännedom om kränkande behandling, men inte rapporterat detta till huvudmannen.

Skolan upprättar varje år en plan mot kränkande behandling. Planen för läsåret 2010/2011, som Skolinspektionen tagit del av, uppfyller till stora delar författningarnas krav. I planen saknas dock en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Det saknas även slutsatser utifrån en kartläggning av identifierade risker i verksamheten som utgångspunkt för mål och åtgärder för det kommande året.

##### **Författning:**

5 kap. 6 och 24 §§ skollagen

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

#### **Bedömningsområde: Särskilt stöd**

##### **Bedömning:**

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

2011-10-21

7 (10)

Dnr 43-2011:1248

**Motivering:**

De åtgärdsprogram som utarbetats i Bjurbäcksskolan 6–12 år och som Skolinspektionen tagit del av uppfyller i huvudsak skollagens krav. I åtgärdsprogrammen anges dock inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

**Författning:**

3 kap. 9 § skollagen

**Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**

**Bedömning:**

De skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningarnas krav.

**Motivering:**

I Bjurbäcksskolan 6–12 år genomför lärarna utvecklingssamtal minst en gång per termin. Vid utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner. Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som upprättats vårterminen 2011. I dessa beskrivs dock inte alltid elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven har undervisning i. Samhällsorienterande och naturorienterande ämnen redovisas i ämnesblock. Vidare saknas skriftliga omdömen i teknik.

Inom det naturorienterande ämnesblocket respektive det samhällsorienterande ämnesblocket ska omdömen ges i varje ämne som eleven får undervisning i. Om skolan bedriver en undervisning som är ämnesövergripande kan omdömen ges i respektive ämnesblock för de lägre årskurserna (årskurs 1–3). Av intervju med rektorn framgår att skolan från och med hösten 2011 kommer att ge skriftliga omdömen i teknik samt i årskurs 4–6 i varje ämne inom de naturorienterande och samhällsorienterande ämnesblocken.

De skriftliga omdömena varierar i kvalitet. Enligt skollagen ska omdömena avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven, men det finns exempel på omdömen som fokuserar på elevens beteende på lektionerna "du är aktiv och intresserad" eller som är mycket allmänt hållna "det har gått bra". Även i den framåtsyftande delen av planen är skolans insatser för att eleven ska nå kunskapskraven eller i övrigt utvecklas så långt som möjligt vagt beskrivna i de exempel på planer Skolinspektionen tagit del av.

**Författning:**

10 kap. 13 § skollagen

2011-10-21

8 (10)

Dnr 43-2011:1248

**Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**

**Bedömning:**

Skolan erbjuder inte eleverna språkval i enlighet med författningarna.

**Motivering:**

Som alternativ till undervisning i moderna språk erbjuds eleverna så kallad Sv/Eng, det vill säga förstärkning i svenska och engelska. Eleven kan inte välja antingen svenska eller engelska. Rektorn framhåller att det är få elever som läser Sv/Eng och att undervisningen är individualiserad. Skolan måste emellertid se till att eleverna som alternativ till undervisning i moderna språk kan välja antingen svenska eller engelska.

**Författning:**

9 kap. 6 § skolförordningen

2011-10-21

9 (10)

Dnr 43-2011:1248

## Bakgrund

---

### Beskrivning av Bjurbäcksskolan 6–12 år

Bjurbäcksskolan 6–12 år ligger i Emmaboda kommuns centralort. Skolan har totalt 225 elever, 32 elever i förskoleklass och 193 elever i grundskolans årskurser 1–6. Skolans personal är indelad i åtta arbetslag: ett arbetslag för förskoleklassen, ett arbetslag för varje årskurs 1–6 samt ett arbetslag för lärarna i svenska som andraspråk. Eleverna undervisas i åldershomogena klasser, med stor flexibilitet i hur klasserna delas in i grupper i olika ämnen och vid olika aktiviteter. Skolan leds av en rektor som även är områdeschef.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Allan Westerdahl och utredarna Sofia Lindstrand och Robert Holmblad.

### På Skolinspektionens vägnar

Agneta Sandén  
Avdelningschef

Rut Hård af Segerstad  
Utredare

### Bilagor:

#### Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

## Allmänt om tillsynen

---

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning. Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn)).